

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม และ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ระหว่างเพศชายและเพศหญิงหลังการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 24 คน แยกออกเป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 9 คน ของโรงเรียนบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากประชากร 3 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่ม สำหรับเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 24 แผน เพื่อใช้ในการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ และแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 20 ข้อ ซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัย โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.857 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีสติรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ด้านการควบคุมจัดการอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม ด้านความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และด้านทักษะทางสังคม หลังการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
2. พฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โดยรวมของเพศหญิง หลังการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มดีกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวนอารมณ์ ด้านการมีสติรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง และด้านการควบคุมจัดการอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสมดีกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และด้านทักษะทางสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจะเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2 ข้อตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 พฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวน้อารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 หลังการทดลองจะดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวน้อารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีสติรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ด้านการควบคุม จัดการอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม ด้านความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และด้านทักษะทางสังคม หลังการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มดีกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นสามารถพัฒนาพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวน้อารมณ์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ได้ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ยึดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยเน้นการวาดภาพ ระบายสี เล่นกับสี ปั้น นึก ตัด ประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ ในรูปแบบที่จัดให้เด็กมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ประมาณ 3-5 คน เพื่อให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้โดยการร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันสื่ออุปกรณ์ มีความรับผิดชอบและตัดสินใจในการเล่นและทำงานจนบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน ทำให้เด็กสามารถตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นจนสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเอง เพื่อสร้างแรงจูงใจในตนเอง และสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การวัดความสามารถทางอารมณ์ตามทฤษฎีเขาวน้อารมณ์ของโกลแมน (Goldman, 1988 อ้างถึงใน อุไร สุมาริธรรม, 2545 : 204)

ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิตวรรณ ถุงน้ำอ่าง (2555) ที่ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีต่อความพร้อมในการเขียนและพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี ซึ่งพบว่าพฤติกรรมความร่วมมือรายด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือกันและกัน การแบ่งปัน การเป็นผู้นำผู้ตาม ความรับผิดชอบ หลังการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอโนชา ธิรธำรง (2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยกับเด็กอนุบาลศึกษาปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี พบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังผ่านกิจกรรมรูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้แล้วมีทักษะพื้นฐานทางสังคมโดยรวมและจำแนกรายด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง

นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของปีเตอร์สัน (Peterson, 1958 อ้างถึงใน ดวงพร พิทักษ์วงศ์, 2546 : 25) ที่ได้สรุปถึงคุณค่าของการสอนศิลปะไว้ตอนหนึ่งว่า เด็กอนุบาล มีความคิดสร้างสรรค์และต้องการที่จะแสดงออกทั้งด้านความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสที่จะได้แสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้สึก และความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพและความเป็นอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มาจากประสบการณ์และจินตนาการการสอนศิลปะตามแนวคิดใหม่ที่ส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดและจินตนาการ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาทั้งสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ครูจำเป็นต้องส่งเสริมให้เด็กทุกคนแสดงออกอย่างเสรี มีโอกาสค้นคว้ากับวัสดุนานาชาติอย่างกว้างขวางมากที่สุด โดยไม่มีการใช้อำนาจใด ๆ บังคับมิฉะนั้นแล้วความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสมาธิซึ่งเป็นแก่นของเขาวินิจฉัยจะไม่เกิดขึ้น (Kids & School อ้างถึงใน กุสุมา แผลงทับ, 2553 : 50)

2. สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวินิจฉัยของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 เพศหญิง หลังการทดลองจะดีกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวินิจฉัยโดยรวมของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 เพศหญิงหลังการทดลองดีกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวินิจฉัยด้านการมีสติรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง และด้านการควบคุม จัดการอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสมสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และด้านทักษะทางสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าเฉลี่ยแต่ละด้านของเพศหญิงมีแนวโน้มสูงกว่าเพศชายทุกด้าน ซึ่งแสดงว่าเด็กเพศหญิงสามารถพัฒนาพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาวินิจฉัยได้ดีกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเฟอร์นแฮม (Furnham, 1982 อ้างถึงใน สุภาวดี หาญเมธี, 2553) ที่กล่าวว่า เพศหญิงมีความรู้สึกที่ละเอียด ปรับอารมณ์และรับรู้ความรู้สึกได้เร็วกว่าเพศชาย สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้ละเอียดลออ จึงมีทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ทำให้มีทักษะทางสังคมได้ดีกว่าเพศชายและทักษะทางสังคมด้านความเห็นอกเห็นใจเพื่อน ได้แก่ รู้จักการแบ่งปัน มีน้ำใจ ด้านความรับผิดชอบ ได้แก่ การมีระเบียบวินัย การกล้าพูดกล้าแสดงออก รู้จักหน้าที่ มีความซื่อสัตย์มีความสามัคคี ในขณะที่เล่นเพศหญิงจะรู้จักการระมัดระวังและดูแลตนเอง ไม่ทำลายสิ่งของและรู้จักการดูแลรักษา จึงทำให้เพศหญิงมีทักษะทางสังคมดีกว่าเพศชาย มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและภาษาได้ดีกว่าเพศชาย ได้แก่ การมีมารยาทในการฟังและพูด การใช้คำพูดสุภาพ ด้านความร่วมมือ สามารถเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตใจเบิกบานร่าเริงแจ่มใส และรับรู้เข้าใจการแสดงออกด้วยสีหน้าท่าทางได้ดี รู้จักการสังเกต มีไหวพริบ มีความรอบคอบและมีความมานะบากบั่นมากกว่าเพศชาย และยังสอดคล้องกับแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2545 อ้างถึงใน

สุภาวดี โกมารทัต, 2549 : 16) ที่กล่าวว่า ทักษะทางสังคมระหว่างเพศหญิงและเพศชายจะมีความแตกต่างกันอย่างสมบูรณ์ที่เห็นได้ชัด คือ เพศหญิงจะมีความรับผิดชอบมากกว่าเพศชาย เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีวินัยในตนเอง รู้จักระมัดระวังและดูแลตนเอง ไม่ทำลายสิ่งของและรู้จักเก็บรักษาของตนเอง และเพศหญิงจะกล้าพูดกล้าแสดงออก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา แผลงทับ (2553) ที่พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1 อายุ 3-4 ขวบ เพศชายและเพศหญิงที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีพฤติกรรมการมีสมาธิหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีสมาธิ ได้แก่ ความอดทนอดกลั้น สุภาพเรียบร้อย ตั้งใจเรียน มีสติปัญญา ฯลฯ สูงกว่าเพศชาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ครูผู้สอนควรตระหนักในความสำคัญของกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มและควรนำกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของพฤติกรรมเกี่ยวกับเชาวน์อารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น
2. การจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มให้เด็ก ครูต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำกิจกรรม โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของเด็ก ไม่บังคับกดดันให้เด็กเกิดความเครียด ยกย่องชื่นชม แสดงบุคลิกภาพของการเป็นมิตรกับเด็ก ให้เด็กเกิดความมั่นใจ ครูลดบทบาทลง และเปิดโอกาสให้เด็กอย่างเต็มที่
3. ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มในลักษณะที่หลากหลาย ในทุกระดับชั้นของเด็กปฐมวัย เพื่อการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพมากขึ้น
4. กิจกรรมที่นำมาจัดให้แก่เด็กควรคำนึงถึงคุณภาพ และความเหมาะสมกับวัยของเด็ก เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อให้กิจกรรมที่จัดให้เด็กนั้น ได้สร้างความคิดและจินตนาการ เพื่อจะสื่อความหมายออกมาได้อย่างสอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเกี่ยวกับเชาวน์อารมณ์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจะได้้นำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบและปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างเต็มศักยภาพ
2. ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับเชาวน์อารมณ์ของเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์แบบกลุ่มและกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ

3. ควรพัฒนากิจกรรมศิลปะในลักษณะที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมเกี่ยวกับเขาน้ำอามณ์ของเด็กปฐมวัยให้หลากหลายมากขึ้น

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาเขาน้ำอามณ์ของเด็กปฐมวัย ทั้งเพศชายและหญิงหลายๆ กลุ่ม และหลายระดับอายุ โดยใช้วิธีการที่ต่างกัน เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาเขาน้ำอามณ์ของเด็กปฐมวัย